Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobota dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na poczcie lwowskiéj 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

GAZETA LWOWSKA.

Dodatek do Gazety Lwowskiéj obejmuje Doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w dodatku płaci się od wiérsza w pół kolumnie (drukiem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr mon. konw. Za większe litery płaci się podług tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiéj przyjmuje tylko frankowane listy

Wtorek Nro. 149. 21. grudnia 1847.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe : Ze Lwowa: Odezwa burmistrza do mieszkańców stolicy. — Stan zarazy między rogacizną na Wołoszczyznie. — Z Wiédnia.

Wiadomości zagraniczne : Anglija: Interpelacyje w izbie wyższéj, i drugie odczytanie bilu przymusowego dla Irlandyi.

Francyja: Głos dziennika *Journal des Debats* na oświadczenie lorda Palmerstona w parlamencie względem Szwajcaryi.

Szwajcaryja: Odpowiedź rządzącego kantonu na notę francuzkiego rządu tycząca się ofiarowanego pośrednictwa pięciu mocarstw.

Państwo Papiezkie: Radosne demonstracyje w Rzymie z powodu wypadków w Szwajcaryi.

Wielkie Księztwo Toskańskie: Kwestyja z Księztwem Modeńskiem o okręg Fivizzano już załatwiona.

Turcyja: Stan nieporozumienia z Grecyją.

Nowiny.

Wiadomości handlowe i przemysłowe : Z Dobromila.

Dodatek nadzwyczajny: Doniesienia literackie księgarni p. Winiarza.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Zbliżający się koniec roku, podaje znowu wspaniałomyślnym mieszkańcom téj stolicy sposobność, nabyciem **kart uwalniających od powinszowań noworocznych**, ubóstwu i nędzy podczas tegorocznéj zimy i nieustającéj drożyzny skuteczną przynieść pomoc.

W tym celu rozpocznie się zwykły odbyt kart uwalniających za dowolne dary już w Środę dnia 1go Grudnia r. b. u WJM. Księży Proboszczów przy kościołach N. P. Maryi śnieżnéj, Śgo Marcina, Stéj Anny, Stéj Maryi Magdaleny, Śgo Mikołaja obr. ł. i Śgo Antoniego — tudzież w handlach hurtowych p. p. Hausner i Violland i p. J. L. Singer i spółki — w sklepach p. Adamskiego, p. Mildego, p. Milikowskiego i p. Rossa, nakoniec w aptekach p. Tomanka, p. Schöpfa, p. Müllinga i p. Ziętkiewicza; gdzie dawcy nazwiska swoje i dary pieniężne w właściwym spisie wyraźnie zapisać raczą.

Zebrane dary podobnie jak w przeszłych latach pod dozorem właściwéj komisyi, pomiędzy potrzebujących i godnych wsparcia ubogich rozdane będą.

Lwów dnia 18go grudnia 1847.

Dr. Emil Gérard de Festenburg,
c. k. rzeczywisty radzca gubern. i burmistrz.

C. k. nadworny urząd policyi i cenzury opróżnioną w Lwowskim rewizyjnym urzędzie książek posadę rewidenta, nadał kanceliście tegoż urzędu Janowi Bryńkowskiemu.

Od c. k. krajowego Prezydyum.

We Lwowie dnia 16. grudnia 1847.

Z ostatniego wykazu urzędowego panującéj na Wołoszczyźnie *zarazy na bydło* okazuje się, że od 1go do 7go pr. m. (podług starego kal.) zachorowało na księgosusz w pięciu okręgach a 28 wsiach tegoż księztwa 723 sztuk bydła, z których 241 wyzdrowiało, 115 padło, a 367 było jeszcze dnia 7go listopada chorych. — Najbardziej rozszerzyła się zaraza

w tym czasie w okręgach romanieckim i dolskim.

Od c. k. Rządu krajowego galicyjskiego.
We Lwowie dnia 11. grudnia 1847.

— Z Wiédnia. —

JCKMość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 30. listopada b. r. kanonię przy grecko-katolickiej kapitule w Przemyślu, połączoną z probostwem katedralnem nadać proboszczowi w Zalesiu Jerzemu Gałeckiemu, a kanonię przy owej kapitule połączoną z posadą katedralnego kaznodziei, proboszczowi w Szkle Jerzemu Ginilewiczowi.

C. k, połączona nadworna kancelarya opróżnioną w Galicyi posadę obwodowego komisarza drugiej klasy, nadała obwodowemu komisarzowi trzeciej klasy Ludwikowi baronowi de Kanne, a opróżnioną przezto posadę obwodowego komisarza trzeciej klasy, gubernialnemu koncepiście dr. Ignacemu Semkowiczowi.

C. k. połączona nadworna kancelarya opróżnioną w Galicyi posadę obwodowego komisarza trzeciej klasy, nadała tutejszemu gubernialnemu koncepiście Józefowi de Gottleb.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Z Londynu d. 10. grudnia. Na posiedzeniu izby niższej dnia 9. grudnia nim izba przeszła do dziennego porządku, w którym po drugi raz miano odczytać irlandzki bil przymusowy, zadawano ministrom różne kwestye o cholerze, o dyferencyalnych dążnościach cła w Niemczech, o portugalskich sprawach, tudzież o robotach i stosunkach dzierzawczych w Irlandyi. Lord Palmerston zapytany przez pana Hume o stosunkach z Portugalią oświadczył, że, dopokąd portugalski rząd niewypełni wszelkich stypulacyi podpisanego przez trzy mocarstwa protokułu interwencyi, to jest dopokąd nieprzywiedzie do skutku nowych wyborów do kortezów i dopokąd tychże kortezów sam niezwoła, dotąd angielski rząd niemoże od tego protokułu odstąpić. O odstąpieniu Francyi i Hiszpanii od tegoż protokułu nie nadesłano jeszcze urzędowego doniesienia, jednakże nie może on tego faktu zataić, że między namienionemi rządami a angielskim niejaka różnica zdania panuje. Wszelako nienależy to do niego wyłuszczać tataj zdania innych rządów. — Nakoniec względem stosunków w Irlandyi oświadczył Sir J. Grey na zapytanie pana J. O'Connella, że rząd nie ma tego zamiaru, aby potrzebującą pomocy ludność Irlandyi nowemi publicznemi robotami zatrudniać, ale zato przyrzekł, że bil tak względem uregulowania stosunków dzierzawczych jak i względem innych reform dla Irlandyi, zaraz po rozpoczęciu zwyczajnych parlamentowych posiedzeń, przedłożonym zostanie. Poczem izba przystąpiła do obrad nad irlandzkim bilem przymusowym, a opór kilku radykalnych irlandzkich członków przeciw bilowi był tak bezowocny, że na drugie odczytanie 226 głosami przeciw 19 zezwolono.

Francyja.

Z Paryża dnia 11. grudnia. Oświadczenie lorda Palmerstona w parlamencie względem Szwajcaryi, że, ponieważ już niema stronnictw, któreby z sobą toczyły wojnę, więc się i kwestya pośrednictwa skończyła, spowodowało *Journal des Debats* tylko do tej uwagi, iż prawda jest, że niemożna położyć końca wojnie, która się sama przez się skończyła, ale że zastanowienie królów nieprzyjacielskich było tylko jednem z postanowień, które w pośrednictwie są zawarte. Bardziej stanowczo i obszerniej wyraża się *Conservateur*, ten jak mówią, szczegółowy organ prezydenta gabinetowej rady. »Musimy wyznać,« mówi tenże ministeryjalny dziennik, »że nie pojmujemy odpowiedzi lorda Palmerstona. Jeżeli ona wyraża, że Anglia odstępuje ze swojej strony od pośrednictwa i usuwa się od konferencyi, tedy ni pojmujemy, dlaczego angielski minister oznajmił to wprzódy parlamentowi, niż tym rządom, z któremi wszedł w pomienioną umowę. Byłoby to dziwnem postępowaniem, a chociaż lord Palmerston przyzwyczaił nas do niejednego niespodziewanego kroku, wszelako mielibyśmy powód dziwić się, jeżel by złamał zobowiązania, których na siebie przyjmować niepotrzebował, W taki sposób miałby on tylko dlatego udział w układach, by się potem od nich uchylił. Tak niepostępuje sobie żaden minister, który swój kraj i sam siebie poważa, owoż my sądzilibyśmy, że lord Palmerston nie jest do tego zdolnym, Ale jeżeli on swoją odpowiedzią chciał wyrazić, że, ponieważ w Szwajcaryi skończyła się domowa wojna, przeto nie może już być mowa o pośrednictwie między toczącymi

wojnę stronami, to jest ze wszech miar prawda, a my przyznajemy, że pojedyńcze części pośredniczącej noty już się zastosować nie dadzą. Przez ociąganie się lorda Palmerstona nie można jej było doręczyć, jak aż po zaszłej kapitulacyi osobnej ligi, a tem samem chybiła ona jednego z swoich celów, to jest zapobieżenia wojnie albo też powstrzymania jej. Atoli wyrzeczonoż tą odpowiedzią, że zamiary Europy są wypełnione, i że nic więcej już uczynić nie pozostaje dla zjednania prawu zwycięztwa, chociaż silniejsza strona już zwyciężyła? Jeżeli lord Palmerston tak myśli, tedy jest on ze wszystkich dyplomatów, którzy do téj noty przystąpili, tylko jeden, który tak myśli. Ustalić przyszłość Szwajcaryi, utrzymać gwarancye jéj neutralności i traktat związkowy, a najszczególniéj o ile się takowy kantonalnego zwierzchnictwa tyczy, nakoniec zapobiedz wszelkiemu wybuchowi radykalnych doktryn, które wrą w Bernie: oto jest cel, który dwory europejskie sobie wytknęły, a który za pomocą lorda Palmerstona lub bez niego do skutku przyprowadzą. My powtarzamy więc, że nie pojmujemy oświadczenia Palmerstona w parlamencie; takowe było niespodziane, ale nie zmieni ono bynajmniéj postanowień, które powzięto. Zebrana w téj chwili konferencya, dzieło pojednania, które rozpoczęła, przywiedzie także do końca.«

Szwajcaryja.

Umieściwszy w przeszłéj Gazecie Lwowskiéj część wstępną odpowiedzi rządzącego kantonu, tyczącą się ofiarowanego pośrednictwa pięciu mocarstw, — udzielamy tu w uzupełnieniu resztę odpowiedzi tegoż rządzącego kantonu:

* * *

»Zamiarem pośrednictwa jest położyć koniec domowéj wojnie w Szwajcaryi i przyczynić się do pojednania między osobną ligą a sejmem. To pośrednictwo przypuszcza byt osobnego związku, przypuszcza istnienie dwóch wojnę toczących stronnictw.«

»Ale my mamy sobie za przyjemność oznajmić Waszéj Excelencyi, że od kilku dni ustały już wszelkie kroki nieprzyjacielskie, a zatem że w Szwajcaryi niemasz ani prowadzących wojnę stronnictw, ani też domowéj wojny, że te siedm kantonów, które stanowiły osobną ligę, zrzekły się jéj wyraźnie, rozpuściły swoje wojska i rozbroiły je, że znaczna część federacyjnéj armii jest także rozpuszczoną, a żołnierze, którzy jeszcze zostają w służbie, są jako przyjaciele przyjęci w siedmiu kantonach, które je najszczególniéj w tym zamiarze zajmują, by utrzymać porządek i zasłonić osoby i majątek przed zemstą stronników osobnéj ligi, rozjątrzonych na tych, którzy ich w niegodziwy sposób sfanatyzowali, oszukali i w nieszczęście wtrącili.«

»Niejestto właściwa domowa wojna, nad którą Szwajcarya ubolewała; niebyłato wojna między kantonami, lecz przynależna federacyjna władza była zmuszona przystąpić do zbrojnego wykonania, by swym uchwałom zjednać poważanie, znieść przeciwny konstytucyi, szkodliwy federacyi, i z jéj istnieniem niezgadzający się związek, przywieść buntowniczą fakcyę do powinności, przywrócić porządek i spokojność, i zapewnić wewnętrzne bezpieczeństwo Szwajcaryi, którąto powinność wkłada na nią traktat związkowy. Stałości sejmu i rządów wiernych związkowi stanów, wsparciu ludu, odwadze i zapałowi wojsk federacyjnych, równie jak zdatności i ludzkiemu sposobowi myślenia ich naczelników, powiodło się w krótkim czasie porządek i prawność przywrócić. W ogóle niewiele krwi przelano, a z siedmiu stanów związku, poddało się sześć przez kapitulacyę, a pięć z nich kapitulowało w taki sposób, że w okręgu ich nieprzyszło do żadnéj walki. Przyjęcie, którego doznały wojska sejmowe, w siedmiu kantonach, z którémi nie postępowano sobie jako z krajem nieprzyjacielskim lub zdobytym, radość, którą okazali mieszkańcy tychże kantonów, gdy się ujrzeli uwolnionymi od osobnéj ligi, uchylenie się od steru rządu większéj części członków osobnéj ligi, i ucieczka dwóch z tychże, dowodzą dość jasno, że ten osobny związek był sztucznem dziełem na korzyść Jezuitów, a którego lepsza część ludności niepochwalała.«

»Jeżeliby sejm przychylił się do tego przedmiotu na podstawach pośrednictwa, którego nie może przyjąć, tedy łatwo byłoby nam okazać, że w skutek faktów, których właśnie dokonano, zbywa temuż pośrednictwu na wszelkim przedmiocie. Jednakże pomińmy te kwestye, gdyż one dotycząc się wewnętrznych spraw Szwajcaryi, nie mogą nastręczyć mocarstwom żadnéj osnowy do pośrednictwa lub do jakiegobądź rodzaju interwencyi.«

»Ale chociaż tego nieprzyznajemy, przypuśćmy sami na chwilę, że osobna liga istnieje i że nieprzyjacielskie kroki ciągle trwają. Jednakże nawet pomimo to przypuszczenie, ani międzynarodowe, ani federacyjne prawo niepozwala sejmowi przyjąć ofiarowanego mu pośrednictwa.«

»Pośrednictwo jednego lub kilku neutral-

nych mocarstw przypuszczałoby, że zachodzi nieporozumienie między Szwajcaryą a jakiemeś drugiem mocarstwem, to jest: że zachodzi jakiś spór internacyonalny; gdyby tak się rzecz miała, tedy ofiarowanie pośrednictwa lub rozjemczego sądu byłoby bardzo naturalne, aczkolwiek ofiarowanie to nie zobowiązywałoby jeszcze stron do przyjęcia téj propozycyi. Atoli Szwajcarya nie znajduje się w takowem położeniu. Między kantonami nie zachodzi i niezachodziła wojna; najwyższa federacyjna władza, jakeśmy już nadmienili, musiała użyć oręża, by swym uchwałom poważanie zjednać, nieporządkowi i niespokojności koniec położyć, i rozruch przytłumić.«

»Ponieważ osobna liga była związkiem zakazanym przez wyraźne postanowienie federacyjnego traktatu, była połączeniem się, rozwiązującem samą federacyę, tedy nigdy nie można jéj uważać za przeciwną partyę kantonów, które większość sejmu składają; nie można jéj stawiać naprzeciw federacyi; wojenną radę osobnéj ligi nie można stawiać na równi z władzą federacyjną, ani reprezentantów osobnéj ligi na równi z reprezentantami sejmu, a tem mniéj z reprezentantami pięciu mocarstw; prezydent wojennéj rady osobnéj ligi nie może czyli raczéj nie mógł być postawionym na jednéj linii z prezydentem sejmowym. Gdyby się rzecz miała inaczéj, tedy dwie federacye byłyby w Szwajcaryi, byłoby dwa lub więcéj osobnych związków, to znaczy, niebyłoby już żadnéj federacyi. Pośrednictwo więc stawiąc osobną ligę i wszystko co z nią jest połączone, w jednéj linii z federacyą i jéj władzami, wzywając reprezentanta osobnéj ligi do zaproponowanéj konferencyi, i stawiąc na równi tegoż reprezentanta z reprezentantem sejmowym, a nawet na równi z reprezentantami mocarstw, wprowadza przezto samo taką zasadę, któréj Szwajcarya bez wykonania na sobie samobójstwa, uznać nie może, ta jest zasadę, że są dwie naprzeciw sobie stojące federacye i że osobna liga między państwami europejskiemi miejsce zajęła. Gdyby ten zachodził przypadek, tedy sejm protestowałby wszelką mocą przeciw takowemu targnięciu się na całość Szwajcaryi, przeciw tak nadzwyczajnemu naruszeniu jéj praw i traktatów.«

»Nie, osobna liga niebyła i niemogła być czem innem, jak tylko fakcyjną mniejszością w federacyi szwajcarskiéj; kantony nie stoją naprzeciw sobie jako niepodległe i obce mocarstwa, jak np. Francya i Anglia, lecz mają się do siebie tak, jako członki jednego, wzajemnym węzłem spojonego ciała.«

»To ciało, ta federacya, ma wszystkim kantonom spólne interesa; i tak Szwajcarya ma powszechną konstytucyę, traktat federacyjny, który wyższy jest nad konstytucye kantonalne, równie jak federacyjne zwierzchnictwo wyższe jest nad zwierzchnictwo kantonów; ona ma powszechne zgromadzenie, sejm, na którym uchwały bywają powzięte większością głosów, nie zaś jednym głosem jak na kongresach książąt; ona ma federacyjną władzę, która istotnie wykonawczą władzę wypełnia; stolicę, kanton rządzący, armię, chorągiew, pieczęć, własność, dochody, publiczne kasy, administracye, urzędników, kodexa, ustawy, regulamina, sądy, słowem wszystko, co do rządu należy; sejm rozstrzyga o wojnie i pokoju; on jeden wchodzi w związki z obcemi mocarstwami; on zawiera traktaty handlowe. Nie kantony są reprezentowane u państw europejskich, lecz jestto federacya, która ma konzulów i sprawujących interesa; u federacyi a nie u kantonów są zawierzytelnieni posłowie, ministrowie i sprawujący interesa mocarstw zagranicznych; mieszkańcy dwudziestu dwóch kantonów, mimo różnicy swego pochodzenia, obyczajów, miejscowych instytucyi i religii, stanowią tylko jeden i ten sam naród, to jest naród szwajcarski.«

»Od wieków, jak federacya istnieje, nigdy zwierzchnictwo kantonów niebyło samowładne i zupełnie nieograniczone; było ono zawsze tylko względne, całości, federacyi, podrzędne. Ze wszystkich dziejów Szwajcaryi tak dawnych jak i nowych, równie jak i z rozmaitych po sobie idących konstytucyi okazuje się to, że członki federacyi stanowiły zawsze helweckie ciało, które federacyjny węzeł w kupie trzymał, aczkolwiek po związkach przed rokiem 1798 miały kantony mniéj spólnych przedmiotów, niż w skutek traktatu z roku 1815, który daleko więcéj scentralizował. Federacyjny węzeł, raz ściślejszy, drugi raz wolniejszy zobowiązywał każdego czasu mniejszość kantonów do poddania się uchwałom, które większość stanów na szwajcarskim sejmie powzięła, a gdy większość i mniejszość niezgadzały się na kwestyę, czy dotyczący przedmiot pod kompetencyę sejmu przypada, tedy byłato znowu większość, która tę kwestyę rozstrzygała, albowiem w ostatniéj instancyi przecież ktoś decydować powinien, gdyż centralna władza byłaby zwichnięta, a federacya byłoby niepodobieństwem, gdyby mniejszość przezto mogła się uchylić od uchwały sejmowéj, iżby kompetencyę zgromadzenia w przedłożonéj kwestyi zaprzeczyła.«

»Przyjmować zasadę ofiarowanego pośrednictwa, to znaczy wchodzić z osobną ligą jako

mocarstwo z mocarstwem w układy, znaczyłoby narażać na niebezpieczeństwo uznaną przez traktaty i gwarantowaną całość Szwajcaryi, znaczyłoby naruszać związkowy traktat federacyjny, który tylko jednę federacyę, jeden sejm, jeden rządzący kanton, jednę federacyjną wojenną radę uznaje, a który w artykule ósmym postanawia, że we wszystkich sprawach, w których traktat innych postanowień nie zawiera, absolutna większość rozstrzyga; znaczyłoby rozrywać ten węzeł, który kantony w państwo federacyjne połącza; znaczyłoby rozprzęgać ten szwajcarski naród, który własną krwią niepodległość sobie wywalczył, który Europa od wieków, równie jak i przez Wiedeńskie traktaty z roku 1815 uznała, — znaczyłoby niszczyć te traktaty, któremi Francya ku Szwajcarskiéj federacyi przyjęła na siebie zobowiązania, a którym rząd króla wiernym pozostać pragnie, — słowem znaczyłoby to dzielić Szwajcaryę na dwie federacye, coby dla niéj sprowadziło upadek, a w europejskiéj równowadze i w stosunkach mocarstw jednych do drugich, sprawiłoby zaburzenie, którego skutki trudne są do obliczenia.«

»Wasza Excelencya pojmiesz przeto, jak bolesném dla sejmu było to zdziwienie, gdy w oświadczeniu pana Bois le Comte ujrzał prezydenta wojennéj rady osobnéj ligi postawionego w jednéj linii z prezydentem federacyjnego zgromadzenia, z naczelnikiem federacyi. Rebelizant został przez rząd postawiony na równi z prawną władzą!«

»Rzeczą jest niezawodną, Mości Ministrze, że, gdyby ambasador Króla Jego Mości nie był nam dał wyraźnego zapewnienia, że rząd Jego Król. Mości ożywiony jest najszczerszemi uczuciami przyjaźni ku szwajcarskiemu narodowi, tedy stanowisko, które ten rząd wyznacza urzędownie exprezydentowi byłéj rady rozwiązanego związku, byłoby w stanie wywołać najdziwniejsze domysły, i tak np. zamiar wskrzeszenia znowu osobnéj ligi lub dania jéj pomocy. W większéj liczbie stanów federacyjnych nie znalazłyby się żadne urzędowe osoby, któreby się nakłonić dały do konferowania z takim człowiekiem, który musiał uciekać przed sprawiedliwym gniewem tych obywateli kantonowych, których do tego smutnéj pamięci związku przynaglił.«

»Sejm nie wątpi, że, gdy królewski rząd i wysocy jego sprzymierzeńcy dowiedzą się o istotnym stanie rzeczy w Szwajcaryi i zastanowią się nad powyższemi uwagami, tedy zrozumieją powody, które federacyjnemu sejmowi nie dozwalają przyjąć pośrednictwa, którego zasada zawiera w sobie uznanie osobnéj ligi ze wszystkiemi smutnemi jéj skutkami, gdyż one do anarchii doprowadzić mogą. Byłoby to niezawodnie przeciw woli pięciu mocarstw, gdyby anarchia wybuchnąć miała, atoli ten rezultat byłby na wszelki sposób smutny.«

»Pośrednictwo lub każda inna interwencya jest tém mniéj uzasadnioną, ileże wypadki, które w Szwajcaryi zaszły, nie naraziły w żaden sposób na niebezpieczeństwo państw sąsiednich. Terytoryum ich nie było ani naruszone, ani też zagrożone. Ich instytucye i spokojność ich nie były na żadne niebezpieczeństwo wystawione. Szwajcarya troskliwa o wypełnienie swoich między-narodowych zobowiązań, ma na szczęście także siłę po temu. Środki, których umiała użyć do spiesznego przywrócenia spokoju i porządku w kraju, do utrzymania swego wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa, i swojéj neutralności, środki, które artykułami I. II. VI. i VIII. związkowego traktatu przyznano kompetencyjnemu sejmowi, zbrojne siły, które federacya rozwinęła, odwaga, zdatność, karność jéj wojowników, życzliwy sposób myślenia, jakim mieszkańcy Szwajcaryi ku innym narodom są ożywieni, roztropność i energia, którą publiczne władze okazały, są dla sąsiednich krajów i dla całéj Europy najlepszą rękojmią przeciw tym niebezpieczeństwom, w których bytność można było wierzyć tylko z powodu nieprawdziwych i niedokładnych doniesień, które nazbyt często z nieczystych źródeł czerpano.«

»Przy téj sposobności mamy zaszczyt itd. itd.«

»Berna dnia 7. grudnia 1847.«

Państwo Papiézkie.

Według doniesień z Rzymu z dnia 4. grudnia zaszły tamże wieczorem wprzód niepokojące rozruchy. Tłum ludu niosąc włoską chorągiew, zebrał się z hałasem przed pałacem Giustiniani, gdzie na trzeciém piętrze mieszka szwajcarski sprawujący interesa, i z powodu nadesłanych wiadomości ze Szwajcaryi o poddaniu się Frejburga, przewidując, że także drugie sześć katolickich kantonów się poddadzą, odezwał się do tegoż posła hucznym okrzykiem: Niech żyje!

Diario di Roma z dnia 4. grudnia mówi w téj mierze: »Z wielkiém ubolewaniem rządu wydarzył się wczoraj wieczór, aczkolwiek nieznaczny, rozruch ludu z powodu wypadków w Szwajcaryi. Rząd nie pochwala tego w najwyższym stopniu i używa wszelkich w jego mocy będących środków, aby takowe rozruchy więcéj się nie ponawiały.«

W. Księztwo Toskańskie.

Według artykułu zawartego w *Gazzetta di Firenze* z dnia 7. grudnia, została kwestyja względem Fivizzano z zadowoleniem obu stron załatwioną.

Rzeczona Gazeta zawiera w téj mierze datowaną pod dniem 4. grudnia z Florencyi proklamacyę Wielkiego Księcia Toskańskiego, którą mieszkańców okręgu Fivizzano od ich poddańczéj przysięgi uwolniono, a przytém drugą datowaną pod dniem 2. grudnia z Modeny proklamacyę Księcia Modeńskiego, którą mieszkańców nowo-nabytego okręgu zawiadomiono, że po zagodzeniu wszelkiego sporu z Toskanią, posłany jest książęcy komisarz Galeotti do Fizizzano, dla odebrania hołdu przysięgi, i że za zaszłe dotychczas w kraju demonstracye, nikt napastowanym nie będzie.

Turcyja.

Journal de Constantinople z dnia 26. listopada zawiera treść dwóch memorandów, dotyczących nieporozumienia Grecyi z Turcyją, to jest jedno memorandum wymierzone przez grecki rząd pod dniem 16. października b. r. do reprezentantów pięciu wielkich mocarstw, a drugie memorandum ze strony Wysokiéj Porty pod d. 16. listopada b. r. jako odpowiedź na to, do tychże samych reprezentantów przesłane.

Tenże sam dziennik donosi, iż dnia 24. listopada nadeszła do Konstantynopola parostatkiem z Odesy odpowiedź JegoMości Cesarza Rosyjskiego na list Króla Grecyi, i została wczoraj odesłaną do Aten. W téj w pojedyńczych wyrazach ułożonéj odpowiedzi, pochwala Cesarz postępowanie Wysokiéj Porty w greckim sporze, i wzywa heleński gabinet, aby na żądane przez Turcyę zadosyćuczynienie zezwolił.

NOWINY.

Czytając niedawno w Wiédeńskiéj teatralnéj Gazecie sprawozdanie, o mało u nas znanéj, tak zwanéj *biesiadzie*, czyli zgromadzeniu słowiańskiém, jakie się odbywa w Wiédniu, natrafiliśmy między innemi na wiadomość, która nas właśnie mieszkańców Lwowa poniekąd obchodzić może. Przedewszystkiém powiedzieć potrzeba, że na tych biesiadach zgromadzają się wszyscy bawiący w Wiédniu Słowianie, radzi zapewne z duszy, że choć w inne rzuceni zdarzenia, usłyszą na raz te najmilsze zawsze dźwięki rodzinne, przypominające im wiek dziecięcy jeszcze; odbywa się przytém koncert i wygłaszanie wierszów w rozmaitych narzeczach słowiańskich, a że za wstęp się nie płaci, po pracy zaś grania i słuchania następuje zwykle kolacyja, łatwo pojąć można, że te zgromadzenia bywają nader liczne. Owoż pominąwszy inne szczegóły téj biesiady, mniéj nas obchodzące, przytoczymy to jeno zdanie o pannie Zofii Thullie, znanéj nam dobrze ziomkini naszéj, która jak wiadomo, wielkim talentem dramatycznym obdarzona, wyjechała do Wiédnia, w celu wykształcenia się zupełnego na artystkę. I snać jéj talent potrafili znawcy w Wiédniu ocenić, kiedy pani Rettich, ta pierwsza i sławna artystka teatru nadwornego w Wiédniu, zajęła się nią mocno, co samo daje już nadzieję, że panna Thullie wkrótce wystąpi już publicznie. Wygłosiła ona na téj biesiadzie polski wiérsz swojego ojca, poczynający się od słów: »Ja ten przypadek kładę.« Wygłoszenie miało być doskonałe, jak to jéj wszyscy obecni przyznali, przyjęto też ją z hucznemi o laskami.

Mówiąc o naszych artystach, przyszedł nam na myśl nasz Dawison, który dotąd jeszcze bawi w Hamburgu, i występuje w teatrze Thalii. Z powodu odegranéj tamże sztuki, w któréj p. Dawison grał rolę *Schillera*, korespondent Hamburski ogromne daje mu pochwały i powiada, że on w rzeczonéj sztuce odniósł palmę zwycięztwa, i złożył dowody znakomitego talentu, a nawet jenijuszu.

WIADOMOSCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(Z korespondencyi prywatnéj.)

Z Dobromila, dnia 18 grudnia Zboże w naszéj okolicy jest mało namłotne: kopa pszenicy wydaje ledwie $\frac{1}{3}$ korca, kopa żyta $\frac{1}{2}$ korca, kopa jęczmienia $\frac{3}{4}$, kopa owsa $\frac{3}{4}$ korca. W nizinach zdołano zebrać zboże przed słotami, czém przynajmniéj pasza dla bydła ocalała; w wyższych włościach leżało zboże na pomieci i po pięć tygodni, ztąd też pasza zupełnie na karm nieprzydatna. Zboże szybko idzie w górę: za korzec pszenicy płacą 6 zr. 48 kr., żyta 5 zr. 36 kr., jęczmienia 4 zr., owsa 2 zr. 24 kr. mon. kon. — Ziemniaków ledwie nasienie się wróciło, i to już dotąd spotrzebowano, w przekonaniu, że się już wyrodziły i przestaną być pożywieniem tutejszych mieszkańców. Kapusty zrodziły wprawdzie obficie, ale zniszczył je po największéj części niepamiętny wylew wody. Chów drobiu całkiem prawie ustał, i to z przyczyny nieurodzaju. Nabiał poszukiwany i niepamiętnie drogi; garniec czystego, dobrze urządzonego masła nie można dostać za 2 zr. m. k. Zasiewy ozime wyglądają u nas ładnie.

Redaktor J. N. Kamiński. — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattera
(Drukiem Piotra Pillera we Lwowie.) (Dodat. nadz.)

4071.

Höchst wichtige Werke
für
Aerzte und Apotheker.
Getreue Abbildung aller in den neuern Pharmacopöen Deutschlands aufgenommenen
officinellen Gewächse,

nebst
ausführlicher Beschreibung derselben in medicinischer, pharmaceutischer und botanischer Hinsicht
von
Dr. Ed. Winkler.

Preis pro Lieferung mit 5—6 fein colorirten Kupfertafeln nur 24 kr.

Dieser bei naturgetreuester und zugleich elegantester Ausstattung, für ein derartiges Werk, bisher unerhört billige Preis (kaum 1 gr. für eine col. Abbildung mit vollst. Text, während alle bis jetzt erschienenen Werke dieser Art oft das 8—10fache kosten) setzt auch den Unbemittelsten in den Stand, durch die monatliche kleine Ausgabe von 6 gr, sich ein zum gründlichen Studium der Pharmacie und Botanik unentbehrliches Werk anzuschaffen, was ihm später zu diesem Preis wohl nicht leicht wieder geboten werden dürfte, zumal da diejenigen Herren, welche baldigst subscribiren mit der letzten Lief. gratis empfangen:

Handbuch
der medicin.=pharmac. Botanik
von Dr Ed. Winkler,

welches Werk für sich allein mindestens 2—3 Thlr. kosten wird, und das, da es sich über das Feld der ganzen medic. Botanik verbreitet, so wie es auch die neuesten Erfahrungen bringt, um so mehr als ein trefflicher Commentar zu obigen Abbildungen (wovon das erste Heft in jeder guten Buchhandlung zur Ansicht liegt) wird benutzt werden können. Daraus auch besonders:

Abbildung und Beschreibung der in der Pharmacopoea Austriaca aufgenommenen
officinellen Pflanzen
von Dr. Ed. Winkler.

Erscheint wie obiges in Lief. 24 kr., so daß ebenfalls eine fein color. Abbildung mit Text kaum auf 4 kr. kommt.

Deutschlands Flora
in naturgetreuen Abbildungen nebst Beschreibung
von Dr. J. B. Linke.

In Liefer. von 16—20 fein color. Abbildungen. Preis nur a $\frac{1}{2}$ kr. für eine feine illum. Abbildung.

Flora von Oesterreich,
oder Abbildung aller im Kaiserstaate Oesterreich wild wachsenden Pflanzen
mit ausführlichster Beschreibung derselben von Dr. I. Linke.

Preis pr. Lieferung 16—36 Pflanzen enthaltend, nur 27 kr — Eine fein colorirte Abbildung ca. $\frac{1}{2}$ kr.

Dieses nicht nur für alle Apotheker und Aerzte, sondern auch für Lehrer an Schulen, Oekonomen, Forstbeamte, Gärtner etc. höchst interessante Werk, mit dessen Hilfe man jede in Oesterreich wachsende Pflanze, auch ohne besondere Vorkenntnisse, nach ihrem Namen, ihrem Nutzen oder Schaden und sonst nach ihren Eigenschaften, sogleich leicht kennen lernen kann, wird hier zu einem so unerhört billigen Preise gebothen, der auch dem Unbemittelsten die Anschaffung dieses

echt österreichischen National-Werkes

möglich macht. Es kann entweder gleich ziemlich complett, oder auch in einzelnen Lief. bezogen werden und wird das in jeder guten Buchhandlung vorräthige erste Heft, das oben Gesagte nur bestätigen.

Charactere (Kennzeichen) der Gattungen und Arten sämmtlicher officinellen Gewächse von Dr. E. Winkler, Preis 45 kr.

Leipzig. **C. B. POLET.** (2)